

Milan Znoj: Problémy demokracie

ZS ve šk. r. 2013/2014; bakalářské studium

Atestace: Zkouška

Klíč moodle UK: Demokracie

Podmínky k získání atestace:

1) Aktivní účast na seminářích (70%) a 2)) vypracování protokolu z diskuse nad zadaným textem, který bude zaslán vyučujícímu nejpozději týden po vyučovací hodině.

Obsah kurzu:

Studenti se seznámí s hlavními problémy, které jsou tematizovány v souvislosti s rozvojem demokracie a týkají se jednak rozšiřování demokracie a jednak jejího prohlubování. Východiskem výkladu je Dahlova myšlenka, že demokracie v historii prošla dvěma transformacemi a nyní probíhá třetí, počínaje řeckou demokracií, přes novověkou liberálně demokratickou verzi v podobě zastupitelské demokracie v rámci národních států, po její třetí transformaci v podmínkách globalizace, kdy se tématem stává možnost demokratické kontroly moci v mezinárodním prostoru a v různorodém sociálním a kulturním prostředí. Otázka prohlubování demokracie je studována v rámci západní politické tradice, jejímiž milníky jsou: 1) zrod zastupitelské demokracie v podobě konsensu mezi liberálními a demokratickými principy na počátku moderní doby; 2) rozpad tohoto konsensu v podmínkách masové demokracie v 1. polovině 20. století; 3) liberální odpovědi na tyto nové podmínky masové demokracie na jedné straně a teoretické pokusy nadále hájit demokracii jako sebe-vládu občanů i v podmínkách globálního kapitalismu.

Témata:

1. Úvod
2. Tři transformace demokracie (Dahl, Held)
3. Demokracie, demokratizace a de-demokratizace (Tilly)
4. Teorie modernizace (Inglehart, Baker)
5. Zastupitelská demokracie jako nejlepší forma vlády (J.S. Mill)
6. Teorie elit a rozpad liberálního a demokratického konsensu (Weber)
7. Vyprázdnění parlamentarismu (Schmitt)
8. Liberální odpověď: soutěživá demokracie (Schumpeter)
9. Liberální odpověď: iracionalita demokracie (Riker)
10. Obhajoba demokracie: participace (Pateman)
11. Obhajoba demokracie: deliberace (Gutmann a Thompson)
12. Sociální stát jako demokratizace kapitalismu: koncept sociálních práv (Marshall a Rawls)